

COMBAT

setmanari d'avanzada

Any I Mataró, 27 de juny de 1936 Núm. 12

Colònies Escolars

L'any 1930, uns homes de bona voluntat, aplegats sota la delegació local de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, portaren a la nostra ciutat, per primera vegada, l'obra de les Colònies Escolars. Fou naturalment una cosa modesta, d'aportacions populars, mercès a la qual una dotzena d'infants malalissos passaren una mesada entre els boscos de Canyamàs. Però l'obra estava començada, i l'any següent, proclamada ja la República, l'Ajuntament popular organitzà una Colònia Escolar pel seu compte, afirmant així l'obra que aquells ciutadans patriòticament havien iniciat. I des d'aleshores s'ha completat l'obra d'any en any, augmentant el número d'infants fins arribar en l'actualitat a la xifra de cent vuitanta.

Heus ací una obra digna i patriòtica en tots els aspectes, afirmada pels Ajuntaments populars de Mataró. Segurament que la gent habitual en remenar les xifres dels pressupostos municipals, en veure per primera vegada una xifra d'aquesta naturalesa, es devien mirar horroritzats. Els nostres tècnics «administratius» segurament varen trobar escandalosa aquella disbauxa, aquell «despilfarro».

Però tanmateix tots els infants mataronins de les classes modestes que han tocat els beneficis sobre la pròpia carn, un dia o altre, sense que entenguin gaire en afers de la política, hauran de subratllar la tasca benemèrita d'una obra semblant que, a hores d'ara, és ja incommoible entre les activitats i els deures del Municipi.

I fins que no quedi un sol infant necessitat, cal que l'obra de les Colònies Escolars sigui una responsabilitat per tota la gent que actua en el nostre Ajuntament; que en tot el que sigui possible cal amortiguar les injustícies d'una societat, que mentre manté el privilegi de permetre l'estiueig com un luxe a una part d'ella, una altra part considerable ha de conèixer, de vegades, la desolació d'una salut raquítica o migrada, per no disposar d'un estiueig com a necessitat.

Les Escoles de Mataró

L'Ajuntament de Mataró ha acordat ja encarregar als arquitectes, els projectes pels tres grups escolars que s'han d'aixecar a la nostra ciutat.

El primer ha estat encarregat a l'arquitecte barceloní, Josep M. Deu, del qual en coneixem alguna realització força esperançadora, que ens fa ratificar la confiança que ha rebut del Consell de Govern de la ciutat. Aquest projecte serà el que s'aixecarà en el terreny del senyor Margens, o sigui en el mateix lloc on fins ara s'havia celebrat el mercat, substituint el de la vella plaça de Pi i Margall.

Un altre grup escolar, o sigui el que hi ha el projecte d'alçar al Passeig de Ferrer i Guàrdia, s'ha encarregat al jove arquitecte, funcionari de l'Ajuntament, senyor Miquel Brullet.

Sincerament creiem que cal ratificar aquesta prova de confiança que el Consell de Govern ha donat al senyor Brullet, més aviat, això, per les seves possibilitats, que pel que fins ara ha fet. En efecte: Les construccions que fins ara ha signat, són força desiguals, i més aviat han creat al seu voltant una atmosfera una mica boirosa en quant a resultats. Ara, en trobar-se davant un encàrrec d'aquesta envergadura, creiem que constitueix la prova definitiva del seu talent arquitect-

tònic. Com es deia en l'editorial d'un número anterior de COMBAT, cal pensar que anem a construir les Escoles de Mataró, i, per tant, cal que s'aprofiti aquesta ocasió per a donar a la ciutat una cosa digna de la seva importància; això és, resoldre definitivament el problema escolar de Mataró. I no ens dol afirmar que esperem de Miquel Brullet, la consagració com a arquitecte, amb el triomf del seu projecte.

El tercer grup va acompanyat de la urbanització i obertura de carrers, en el terreny que ocupen els antics escorxadors i s'ha confiat el seu projecte total, a l'arquitecte municipal senyor Gallifa i Grenzner. Es el projecte més llarg i el més complicat, car, ademés del grup escolar, es resol automàticament la urbanització d'una zona molt important, tancada en un lloc força cèntric de la ciutat, i que mercès a la construcció de la col·lectora del Rierot adquirirà un relleu extraordinari, que contribuirà d'una manera efectiva a què el plànol de Mataró tingui una normalitat que avui no té desgraciadament.

Tanmateix el senyor Gallifa pot oferir a la ciutat un projecte molt interessant, i creiem que poques vegades s'haurà trobat amb una llibertat d'acció tan absoluta com ara, en rebre l'encàrrec de l'Ajuntament. Hem de creure que el

L'Estatut de Galícia

Demà diumenge, dia 28, tindrà lloc la votació plebiscitària, per la qual el poble galleg va a donar forma legal a la seva voluntat nacional, com a poble, i condensar-ho en el seu Estatut.

Saludem la noble aspiració del poble galleg i desitgem que molt aviat pugui ésser una realitat la instauració del règim autonòmic a aquella admirable terra. Pròxim a discutir-se a les Corts de la República el projecte d'Estatut Basc, aquesta serà la tercera nacionalitat que sorgirà de sota la carcassa d'un unitarisme imposat contra sentiment i contra natura, a dins l'Estat espanyol.

Va a transformar-se l'organització de l'Estat, per complet. Els catalans, en fer realitat els anhels nacionalistes, hem donat camí a que ens segueixin els demés. I en aquesta hora de joia pel poble galleg, sentim el triomf com a cosa pròpia.

Nosaltres varem haver de lluitar de cara a la incomprensió més absoluta en terres d'Espanya. Avui, mercès a la realitat de l'experiència de Catalunya, hem de reconèixer que hi ha molt camí avançat.

I per l'entusiasme que es reflexa en les notícies que aquests dies corren per la premsa, els antics feudals del més negre caciquisme centralista respondran, amb una unanimitat absoluta, a la voluntat de figurar a l'avantguarda de les noves concepcions que desperten les terres d'Ibèria cap els seus veritables camins.

Desitgem que l'Estatut Galleg, demà, amb el plebiscit, un acte de dignitat col·lectiva, ja que com ha dit una personalitat de Galícia, amb el seu triomf, es veurà aixecar-se un poble amb ànsies de vida i de llibertat, encarant-se amb els propis destins.

A la germana Galícia, avant! Per la Llibertat.

JOSEP DANIEL

Aquest número ha passat per la censura

seu treball—en resoldre—respondrà en absolut a la responsabilitat que ha contret.

No hem de tardar gaire a veure la magnífica realitat d'aquests projectes, que són alhora una necessitat imperiosa de Mataró, i, per tant, comprovar si la confiança que l'Ajuntament ha concedit als arquitectes ha estat cofresposta d'una manera plena. Així ho voldríem.

JULIA GUAL

Full setmanal

El futur Museu comarcal

El nostre Ajuntament popular s'ha decidit, a la fi, a anar a l'habilitació de la casa del carrer d'Enric Granados que fa tant temps està destinada a estatjar el Museu de la ciutat. Ha plogut molt d'ençà que va néixer el qui llençà la idea d'aprofitar aquell magnífic edifici del Renaixement; però, malgrat i que era una vergonya ciutadana el consentir-ho, cap dels Ajuntaments que s'havien succeït al pas dels anys, havia pensat en espolsar el Museu antic i en aturar l'acció destructora del temps que s'anava fent sentir en el casal que ara és objecte de l'atenció del Municipi.

Ha calgut que vingués la República i que entressin en el govern de la ciutat homes nous per a investir la qüestió de ple. Prou havien passat per l'Ajuntament persones cultes. Prou havien governat Mataró homes amants de la tradició i de l'art i de la història. Però quan era l'hora de demostrar la seva cultura; quan es presentava l'ocasió de fer de la tradició, de l'art i de la història una manifestació de dignitat ciutadana, s'aturaven d'una manera vergonyant per a posar en primer terme l'interès personal o la política del cacic. Així hem vist com es desaprofitaven moments únics per fer de Mataró una ciutat de primera línia. En tots els aspectes.

Podem dir que Mataró ha tingut una falla d'homes. I quan aquests homes han existit—que han estat comptats—s'han eclipsat en l'estadi de la ciutadania, per anar a morir a un recó de sagristia o a vegetar en una taula de cafè de casinet provincial. Tota la seva activitat espiritual ha consistit en posar el Bisbe Mas a la Galeria de Mataronins Il·lustres. O, en el terreny de la investigació històrica, acontentar-se de creure que en l'antiga Iluro romana, havien trepitjat els seus carrers les verges Juliana i Semproniana, ara patrones de la nostra levítica ciutat.

Mai s'havia fet una investigació responsable i autoritzada del passat de Mataró. Quan s'arribava a més, Pellicer editava—amb gran rebombori dels pobres mataronins vuitcentistes—obres d'una gratuïtat i d'una fantasia històrica inaudites.

I per acabar d'arrodonir aquesta misèria, si alguna vegada apareixia a la llum del dia algun objecte que pel seu mèrit artístic o valor arqueològic hagués de passar al Museu, o bé sortia de Mataró, o bé anava a enriquir col·leccions particulars d'una manera moltes vegades inconfessable.

A aturar aquest desgavell està disposat el Consell de Cultura municipal. Pot comptar amb nosaltres. Encara que no ignorem pas les grans dificultats amb que toparan els homes encarregats de recollir i retornar a Mataró tots els components dispersos del futur Museu.

Per això cal tenir una cura especial en la designació dels que han de formar el seu patronat. I és de raó natural que no es pot pas donar la responsabilitat de portar-ne la direcció a aquells que fins avui han demostrat un apartament marcat i un abandonament que ratlla la indecència a tot el que representa i significa el Museu, o aquells que n'ignoren la seva raó d'ésser.

Puix el que interessa és que aquest no sigui un magatzem d'objectes més o menys antics, sinó, ben el contrari, un llibre obert als ciutadans que estimen tot el valor que els temps ens lloguen.

Seria per tant molt convenient—aquest és almenys el nostre criteri—que, d'acord amb el passat històrico-arqueològic de Maresme, es donés especial preferència a la catalogació i col·leccionament de tot el que procedeix dels períodes ibèrics i de l'època romana—molt importants, sobretot els primers. I, després, cronològicament, anar seguint fins als nostres temps.

No podem oblidar que cal—de cara a l'educació popular—no pas fer un cenacle per a pseudo-erudits, sinó una reconstrucció—en tot el possible—de la història de la nostra ciutat i comarca. I si tenim en compte que, després de la destrucció d'Iluro, el valor històric del Maresme descendeix fins a la més mínima expressió, és lògic que es procuri donar tot el relleu a les èpoques anteriors, perquè del contrari ens trobaríem amb un Museu el qual no tindria gairebé raó d'existència. Oblidar o no donar importància al que realment pot donar-li una excepcional categoria, fóra insensat.

Ara és el moment, pels que tenen autoritat per fer-ho—l'admirat Marià Ribes al davant—, d'emprendre una obra d'enaltiment de la ciutat. I amb tota la responsabilitat. Amb un criteri obert a les noves concepcions en la matèria, es pot fer encara del Museu comarcal una cosa digna.

Si s'hagués de continuar la tradició mataronina de la qual parlàvem en començar—tan trista i baixa de sostre—més valdria, del Museu, no parlar-ne més, i donar-lo per ben mort i enterrat.

J. CASES I BUSQUETS